

Starttiluokka 0-2lk, erityisen tuen pidennetyn oppivelvollisuuden yksilöllistetty opetus (H-luokka) ja toiminta-aloittain opetus (TOI-luokka) Raisiossa

Starttiluokka 0-2lk

Starttiluokka on yleisopetuksen erityisen tuen luokkamuotoista opetusta ja alkuopetuksen aikainen intensiivinen tukijakso, jolla pyritään puuttumaan oppimisen ongelmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Se on tarkoitettu koulunsa alussa oleville lapsille, joilla on monialaisia oppimisen ongelmia, jotka tarvitsevat yksilöllistä ohjausta ja tukea ja joilla kouluvalmiudet ovat ikätasoon nähden heikkomat. Starttiluokan oppilaalla ei kuitenkaan ole selkeää kehitysvamma- tai autismikirjon diagnoosia.

Oppilaat saavat starttiluokalla lisäaikaa oppimisvalmiuksien kehittämiseen ja laaja-alaista tukea oppimiseensa. Opetus tapahtuu pienluokassa, jonka oppilasmäärä on maksimissaan 10 oppilasta. Opetuksesta ja ohjauksesta vastaavat erityisluokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Oppilaille laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat (HOJKS). Opetuksen tavoitteet ovat lähtökohtaisesti yleisopetuksen opetussuunnitelman mukaiset. Starttiluokalta on mahdollista oppilaan omien edellytysten mukaisesti integroitua joissakin oppiaineissa myös yleisopetuksen isompaan ryhmään tarvittaessa.

Starttiluokkaa on mahdollista käyttää myös esiopetuksen ja perusopetuksen välisessä nivelvaiheessa joustavana opetusmuotona ns. 0-luokkana esimerkiksi pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille.

Kriteerit starttiluokan oppilaille:

- varhaiskasvatuksessa tai muuten todettuja kognitiivisia vaikeuksia
- oppilas tarvitsee yleisopetusta enemmän tukea toiminnan ohjaukseen, tarkkaavaisuuteen ja arkipäiväisiin toimiinsa
- oppilas tarvitsee tukea kielelliseen kehitykseensä ja kommunikaatiotaitoihinsa
- oppilas tarvitsee pienempää ryhmäkokoja edistyäkseen oppimisessaan yleisopetuksen tavoitteiden mukaisesti
- varhaiskasvatuksessa tehty erityisen tuen päätös

Erityisen tuen pidennetyn oppivelvollisuuden yksilöllistetyn opetuksen pienluokka (H-luokka)

H-luokan oppilaat opiskelevat yksilöllisten oppimäärien mukaisesti. Opetusryhmässä on yleensä kahden tai kolmen vuosiluokan oppilaita ja heidän tuntimääränsä ovat luokka-asteen mukaiset. Luokassa opiskelee enintään kahdeksan oppilasta. Luokassa työskentelee erityisluokanopettaja ja vähintään yksi koulunkäynninohjaaja.

Tavoitteet pohjautuvat yleisopetuksen opetussuunnitelmaan. Suurin osa oppilaista kuuluu pidennetyn, 11-vuotisen oppivelvollisuuden piiriin. Jokaiselle oppilaalle tehdään henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS. Usein oppilas opiskelee useampaa ainetta yksilöllistettyjen tavoitteiden mukaisesti.

Opetus jäsenetään eli strukturoidaan ajan, paikan, tilan ja henkilöiden suhteen. Opetus on konkreettista, visuaalista, toistavaa ja järjestelmällistä. Opetuksessa sanallisten ohjeiden tukena käytetään kuvia, viittomia, fyysistä ohjausta, eleitä, osoittamista ja kirjoitettuja ohjeita.

Oppilaita integroidaan mahdollisuuksien mukaan koulun muiden luokkien opetukseen.

Kriteerit H-luokan oppilaalle:

- usein päätös 11-vuotisesta oppivelvollisuudesta
- diagnoosi lievästä tai keskivaikeasta kehitysvammasta tai muusta vaikeasta sairaudesta tai epäily, jos tutkimukset ovat kesken koulun alkaessa
- varhaiskasvatuksessa tai muuten todettuja kognitiivisia vaikeuksia
- oppilas tarvitsee yleisopetusta enemmän tukea toiminnan ohjaukseen ja arkipäiväisiin toimiinsa

Toiminta-alueittain annettava opetus (TOI-luokka)

Silloin, kun opetusta ei voida oppilaan vaikean vamman tai vaikean sairauden vuoksi järjestää oppiaineittain tai yksilöllisesti laaditun oppimäärän mukaisesti, opetus tulee järjestää toiminta-alueittain.

Toiminta-alueittain järjestetyssä opetuksessa oppilaat kuuluvat aina pidennetyyn oppivelvollisuuden piiriin (11-vuotinen oppivelvollisuus). Oppilaat saavat opetusta saman vuosiviikkotuntimäärän kuin oppiaineittain opiskelevatkin. Jos tästä tuntimäärästä kuitenkin joudutaan poikkeamaan yksittäisen oppilaan kohdalla, määrätään siitä perusopetuslain 18§:n mukaan erityisen tuen päätöksessä.

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tietoja ja taitoja, joiden avulla hän suoriutuu mahdollisimman itsenäisesti elämässä. Opetuksen lähtökohtana on oppilaan vahvuudet. Opetussuunnitelma on laadittu toiminta-alueittain.

Opetussuunnitelmaan kuuluvat toiminta-alueet ovat:

- Motoriset taidot
- Kieli- ja kommunikaatio
- Sosiaaliset taidot
- Kognitiiviset taidot
- Päivittäisten toimintojen taidot

Toiminta-alueet voivat sisältää jonkin yksittäisen oppiaineen tavoitteita ja sisältöjä, jos oppilaalla on vahvuuksia tässä oppiaineessa.

Jokaiselle oppilaalle laaditaan HOJKS yhteistyössä oppilaan vanhempien ja asiantuntijoiden, esimerkiksi puheterapeutin ja fysioterapeutin kanssa. HOJKS:ssa kuvataan oppilaan yksilölliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt toiminta-alueittain ja siinä kuvataan myös oppilaan edistymisen arviointi. Opetusryhmässä voi olla enintään kuusi oppilasta ja opetusryhmässä työskentelee erityisluokanopettajan lisäksi avustavaa henkilökuntaa tarpeen mukaan.

Kriteerit TOI-luokan oppilaalle:

- vaikea kehitysvamma, tai muu vamma tai vaikea sairaus
- oppilas ei kykene opiskelemaan oppiaineita edes yksilöllisin oppimäärin
- aina päätös 11-vuotisesta oppivelvollisuudesta
- suuria kognitiivisia vaikeuksia
- oppilas vaatii jatkuvaa tukea toiminnan ohjaukseen ja arkipäiväiseen elämäänsä

Liite 1. Toiminta-alueet TOI-opetuksessa (lähde Valteri)

